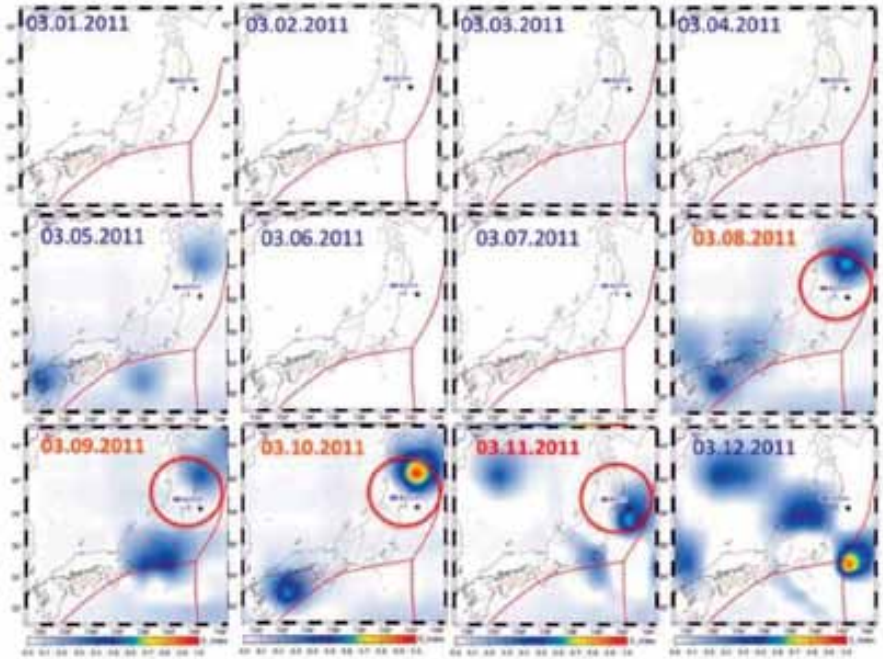

Depresyon Teşhisi İçin Kan Testi

Özlem İkinci

Kanınız depresyonda olup olmadığını söylüyor. Kan testleri doktorların pek çok hastalığın teşhisinde ve tedavisinde yararlandığı en önemli ve yaygın yöntemlerden biri olarak biliniyor. Bir tek psikiyatri alanında kan testlerinden daha az yararlanıldığı belirtiliyor. Ama yeni geliştirilen kan testi psikiyatri alanı için de büyük önem taşıyor. Bu yeni yöntemde kandaki RNA düzeyine bakılarak belirli genlerin etkinliği ile ilgili bilgi ediniliyor. Bu yaklaşımdan yola çıkan Hollandalı bilim insanları majör depresyon bozukluğu olan kişilerin ve sağlıklı kişilerin gen ifade profillerini değerlendirmişler. Kişilerin tam kan örneklerini inceleyerek, majör depresyon sorunu olan ancak tedavilerine başlamamış kişileri, sağlıklı olan kişilerden ayırabilme imkânı sağlayan 7 set gen tanımlamışlar.

Çalışmanın araştırmacılarından Dr. Sabine Spijker buldukları yöntemin depresyonun moleküler düzeyde teşhisi için bir ilk ama çok da önemli olduğunu vurguluyor. Psikiyatride ruh sağlığı hastalıklarının teşhisinde özel ölçütler olmasına rağmen, bu yeni teşhis yönteminin tarafsız olduğunu ve karşılıklı konuşma konusunda zorluk yaşayanlar açısından çok önemli olduğunu belirtiyor.

Biological Psychiatry dergisinin editörü Dr. John Krystal ise araştırmanın gelişme şeklinin çok büyük önem taşıdığını ancak depresyonun teşhisinde ve seyrinde yol gösterici olacak gen ifadesi profilinin güvenilir olduğunu söylemek için henüz çok erken olduğunu belirtiyor. Çünkü geçmişte pek çok testin potansiyel teşhis yöntemi olarak açıklandığını, fakat doktorların psikiyatrik teşhis koyarken ya da tedavi şekillerini seçerken hiçbirinin yeterli hassasiyete ve özgünlüğe sahip olmadığını anlaşıldığını vurguluyor.

Kaliforniya Chapman Üniversitesi'nden Dimitar Ouzounov ve meslektaşları 11 Mart 2011'de Japonya'nın Tohoku bölgesinde meydana gelen 9 şiddetindeki depremin hemen öncesinde Japonya üzerindeki atmosfer koşullarını ve iyonosfer tabakasını incelediklerinde bazı gariplikler gördüklerini söylüyor. Araştırmacılar küresel konumlandırma uydusu sinyallerinin gösterdiği iyonosferdeki toplam elektron miktarında, Japonya'daki 4 iyonon istasyonundan toplanan verilerden hesapladıkları iyonosferdeki elektron yoğunluğunda ve uydu verileriyle hesaplanan Dünyadan çıkan kızılaltı ışın miktarında, deprem öncesinde büyük bir artış olduğunu tespit ediyor.

Kızılaltı ve elektron yoğunluğu ölçümleri bazı uzmanlar tarafından 2008'deki Sichuan ve 2010'daki Haiti depremiyle de ilişkilendirilmişti Ancak bu ölçümlerdeki bir değişikliğin sadece yerküremizdeki bir hareketlilikten kaynaklanmayacağı biliniyor. Örneğin Güneş'teki hareketlilik, Güneş fırtınaları ve parlamaları da bu ölçümlerde büyük değişimlere neden oluyor. Bunun ötesinde birçok sismolog bu ölçümlerde sürekli dalgalanmalar olduğunu ve bu dalgalanmaların bir şekilde yerkabuğundaki hareketliliğe denk gelebileceğini savunuyor ve bu yaklaşımı doğru bulmuyor. Ouzounov ve grubu ise bu konudaki araştırmaların gelecek vaat ettiği inancında ve son yüzyılda atmosfer olaylarıyla ilintilendirilebilecek 100 deprem olduğunu belirtiyorlar.

Japonya Atmosferindeki Gariplikler ve 11 Mart Depremi

Zeynep Ünalın

Sismologların birçoğu büyük depremleri yer kabuğundaki hareketlilik ve yer altındaki ufak sarsıntılardan yola çıkarak önceden tahmin etmeye çalışıyor. Ancak bir kısım sismologlar diğer doğal olayları kullanıyor. Örneğin hayvanların garip davranışlarının, atmosferde görülebilen beklenmedik ışık olaylarının bir depremin habercisi olabileceğini söyleyen de var.